

D13.007

Uitspraak van het College van Toezicht

Kamer I

Zitting 16 oktober 2014

Inzake:

De heer (klager), wonende te Y,
klager,

tegen

ir. (verweerder), tot 1 januari 2014 architect BNA, gevestigd te Z,
verweerder.

1. Bij mailbericht van 25 december 2013 heeft klager bij het College van Toezicht een klacht ingediend tegen verweerder.
2. Bij mailbericht van 16 maart 2014 (met 12 bijlagen) heeft verweerder de klacht bestreden.
3. Bij mailberichten van respectievelijk 22 april en 2 juni 2014 heeft klager een repliek (met 7 bijlagen) en verweerder een dupliek ingediend.
4. Nadat bleek dat aan verweerder weliswaar de bijlagen van klager als bedoeld in 3. waren verzonden maar niet het begeleidend mailbericht van 22 april 2014, is dit op 9 oktober 2014 alsnog aan hem verzonden. Verweerder heeft daarop verzocht de zitting aan te houden, teneinde op de nieuwe informatie te kunnen reageren, welk verzoek met verwijzing naar de summiere inhoud van het betreffende mailbericht namens de voorzitter is afgewezen. Verweerder is er bij mailbericht van 14 oktober 2014 op gewezen dat hij desgewenst bij de mondelinge behandeling gelegenheid zou hebben zijn bezwaren tegen de weigering tot aanhouding ten overstaan van het College van Toezicht toe te lichten, van welke gelegenheid hij geen gebruik heeft gemaakt.

Behandeling van de klacht

5. De klacht is op 16 oktober 2014 behandeld door Kamer I van het College van Toezicht. De kamer was als volgt samengesteld:
 - De heer mr. L.C.J.M. Spigt, voorzitter
 - De heer M. E. Cohen,
 - De heer ir. C. de Jonge, leden
 - Mevrouw mr. A.M.R. Smolders, secretaris
6. Bij de mondelinge behandeling waren partijen aanwezig, verweerder bijgestaan door zijn raadvrouw mr. E.M. Mulder. Beide partijen hebben pleitnotities overgelegd. Desgevraagd door het College zegde de raadvrouw toe de contracten van 28 maart en 15 april 2012, hierna vermeld onder 16. en 19., na afloop van de zitting aan het secretariaat van het College te zullen toezenden.
7. Bij mailbericht van 6 november 2014 zijn de beide contracten met bijlagen ontvangen. Klager heeft bij mailbericht van 9 november 2014 bevestigd dat dit de hiervoor bedoelde contracten zijn.
8. Op grond van de aan het College ter beschikking gestelde stukken en de mondelinge toelichting van partijen overweegt het College het volgende.

De feiten

9. Als enerzijds gesteld en anderzijds niet of onvoldoende betwist staat – voorzover hier van belang – het volgende vast:
10. Verweerder is via zijn persoonlijke BV (H) de enige bestuurder van (Architecten) BV, welke vennootschap tot 1 januari 2014 lid was van de BNA. Tevens is hij via H BV de enige bestuurder van (Cproject) BV, geen lid van de BNA. Laatst genoemde BV is in 2007 door verweerder opgericht ten behoeve van het aansturen van uitvoerende werkzaamheden.

11. In januari 2012 heeft verweerder, op verzoek van klager en zijn echtgenote (hierna: klager c.s.), met hen verschillende woningen in Y bekeken op de mogelijkheid deze te verbouwen. Een bungalow (hierna: de bungalow) bleek hiertoe het meest geschikt.
12. Begin februari 2012 hebben klager c.s. van Architecten BV een schetsontwerp ontvangen en bij mailbericht een gedetailleerde kostenraming. Op 13 februari 2012 volgde een aangepast budget.
13. Op basis van schetsontwerp en begroting hebben klager c.s. besloten de bungalow te kopen.
14. Bij mailberichten van 28 maart en 1 april 2012 heeft verweerder aan klager eerst een offerte/opdrachtbevestiging van Architecten BV gezonden en vervolgens twee concept-overeenkomsten, één behelzende opdracht aan Architecten BV en één behelzende opdracht en volmachtverlening aan Cproject BV.
15. De hiervoor in 12. en 14. genoemde mailberichten zijn door verweerder ondertekend als "Algemeen directeur (Architecten en Cproject)".
16. De door klager c.s. ondertekende overeenkomst met Architecten BV (d.d. 28 maart 2012) omvatte de opdracht aan Architecten BV voor alle negen fasen van de "(X)plan" methode", een door verweerder ontwikkelde methode voor ontwerp en renovatie. Het honorarium was opgebouwd uit het honorarium voor de verschillende fasen van deze methode:

Korte werksomschrijving:

Het maken van een ontwerp en werktekeningen voor een herindeling, uitbreiding en renovatie van uw (bungalow)

Honorarium: - € 17.500,- excl. 19% BTW (volgens onderstaande verdeling)

- fase 1 t/m 4 € 6000,-*
- fase 5 t/m 6 € 6500,-*
- fase 7 t/m 9 € 5000,- (in fase 7 worden geen kosten gemaakt)*
- tekenwerk t.b.v. meerwerken op basis van 6%*
- excl. verschotten & evt. Kosten constructeur*

In fase 8 zouden de volgende werkzaamheden worden verricht:

Bestek uitvoeringsgereed maken

We gaan het bouwtraject voorbereiden. Tijd om de bestektekeningen uit te werken en voor de bouwplaats gereed te maken. Ook stellen we de exacte maatvoering op en maken we extra detailtekeningen van specifieke producten of situaties.

In overleg met de uitvoerende partijen worden werktekeningen opgesteld. Alle stukken worden onderling gecontroleerd, zodat er geen problemen ontstaan tijdens de bouw. Zo nodig maken we tijdens het bouwproces nog aanvullende tekeningen. Fase 8 verloopt gelijktijdig met fase 9.

Productie:

- Werktekeningen, kozijnstaten, maattekeningen.
- Vergaderingen met uitvoerende partijen

In fase 9 zouden de volgende werkzaamheden worden verricht:

De bouw van start tot finish

We gaan bouwen

Bouwen met (Cproject)

U hebt gekozen voor uitvoering door (Cproject), waarbij we uw project met onze eigen, gerenommeerde bouwpartners uitvoeren. Onze rol op de bouwplaats is nu veel groter. Naast bovenstaande werkzaamheden zorgt Cproject daadwerkelijk voor directe aansturing op de bouw. Ook regelt Cproject de complete financiële administratie, planning en kwaliteitscontrole. Bovendien vertegenwoordigt Cproject u als opdrachtgever en verdedigt daarbij altijd uw belangen. Aan het eind van het traject wordt het gebouw opgeleverd en vindt de financiële eindverantwoording plaats. Revisietekeningen en handleidingen worden overgedragen.

17. Met betrekking tot de concept-overeenkomst met Cproject BV heeft klager verweerder laten weten dat hij aanpassingen wilde, onder meer drong hij er per mail op aan om een derdenrekening te openen, in plaats van de door verweerder voorgestelde, nog te openen, projectrekening. In reactie hierop heeft verweerder laten weten dat dit voor hem om praktische redenen niet werkbaar was.

18. Bij mailbericht van 10 april 2012 heeft verweerder aan klager geschreven dat er twee mooie projecten in aantocht waren die om een volledig traject vroegen en dat als deze door zouden gaan, dit tot vertragingen kon leiden op het project van klager c.s. In reactie daarop heeft klager verweerder gevraagd wat *“de relevantie van die twee nieuwe projecten voor ons”* is. Verweerder antwoordde, voor zover hier van belang: *“We (..) hebben twee nieuwe aanvragen gekregen die heel concreet zijn. (..) Als we maandag tot opdrachtverlening komen speelt het bovenstaande verder geen rol meer voor jullie (..)”*
19. Bij overeenkomst van 15 april 2012 is door klager c.s. aan Cproject BV opdracht verleend voor het verrichten van directiewerkzaamheden, beschreven in een als bijlage toegevoegde (STB-)takenlijst. Tevens gaven klager c.s. aan Cproject BV volmacht om namens hen met derden rechtshandelingen te verrichten en betalingen te voldoen vanuit een door Cproject te openen projectrekening (hierna: de projectrekening). Klager c.s. zouden de begrote projectkosten volgens schema/factuur op deze projectrekening storten, met uitzondering van de honoraria van Architecten BV en Cproject BV, die rechtstreeks door klager c.s. zouden worden betaald.
- Het honorarium van Cproject BV bedroeg volgens de overeenkomst 10% van “de uiteindelijke totale definitieve projectsom” exclusief btw. Op de overeenkomst is de DNR 2005 van toepassing verklaard.
- Verweerder heeft de overeenkomst namens Cproject BV getekend onder vermelding van *“Alg. Directeur-Architect”*.
20. Op 27 april 2012 is door Architecten BV een omgevingsvergunning voor de verbouw en het kappen van bomen aangevraagd, welke vergunning, nadat de gemeente de verstrekte gegevens eerst onvoldoende vond en later tegenstrijdigheden in de aanvraag constateerde, op 14 augustus 2012 werd verleend.
21. Omstreeks 20 juni 2012 heeft verweerder aan klager c.s. laten weten dat er een rekenfout van € 29.500 exclusief btw in de kostenraming van 13 februari 2012 was geslopen.
22. Op 3 december 2012 heeft klager als bijlage bij een aangepaste kostenraming een tweetal facturen van Architecten BV ontvangen, die rechtstreeks van de projectrekening waren afgeboekt.

23. Op of omstreeks 27 februari 2013 hebben klager c.s. een aangepaste begroting van verweerder ontvangen, welke begroting door klager c.s. werd geaccordeerd.
24. In de periode van 16 maart 2012 tot en met 15 maart 2013 is de tijdsplanning enkele malen aangepast. De aanvankelijke door verweerder genoemde einddatum van eind december 2012 verschoof naar medio juni 2013.
25. Op 28 maart 2013 heeft verweerder aan klager c.s. laten weten dat Cproject BV failliet was. Klager c.s. hebben door het faillissement schade geleden.
26. Op 10 april 2013 heeft een door klager c.s. ingeschakelde architect BNA op basis van de begroting van 13 februari 2012 een standopname uitgevoerd inzake het project. Ook verweerder heeft in die periode een standopname uitgevoerd, op basis van de begroting van februari 2013.
27. Uit dagafschriften van de projectrekening blijkt dat bedragen van de projectrekening zijn overgemaakt naar een andere rekening van Cproject BV, van waaruit onder meer betalingen zijn gedaan aan H BV en Architecten BV.
28. Twee bouwpartners van verweerder hebben schriftelijk verklaard dat verweerder hen heeft gevraagd om mee te werken aan een betalingsconstructie, met dien verstande dat ondershands werd afgesproken dat een deel van het op hun facturen vermeldde uurtarief respectievelijk een percentage van het op die facturen vermeldde bedrag aan Cproject BV ten goede zou komen. Beide bouwpartners hebben daarin toegestemd. Een van hen heeft verklaard dat hij de opdracht anders niet zou hebben gekregen en spreekt van "courtage".

De klacht

29. Klager verwijt verweerder drie gedragsregels te hebben geschonden.
30. Ten eerste zou verweerder de hoofdregel hebben geschonden, door als vertrouwenspersoon meerdere petten te dragen. Daartoe voert klager aan:

- dat de gesprekken over de contracten met Architecten BV en Cproject BV gelijktijdig plaatsvonden en dat verweerder bij het versturen van mails dit als algemeen directeur van beide entiteiten deed;
- dat het niet duidelijk was wanneer verweerder namens Architecten BV dan wel namens Cproject BV optrad; bij gelegenheid van de mondeling behandeling heeft klager hieraan toegevoegd dat juist is, zoals verweerder heeft aangevoerd, dat klager zelf aandrang op gescheiden contracten met Architecten BV en Cproject BV, omdat hij het belang hiervan inzag, maar dat van die scheiding in de praktijk weinig terecht kwam en dat voor hem in de uitvoeringsfase niet duidelijk was welke pet verweerder droeg;
- dat verweerder als directeur van Architecten BV onafhankelijk advies diende te geven, hetgeen niet mogelijk was gezien zijn belang bij Cproject BV; klager noemt als voorbeeld dat verweerder hem het openen van een derdenrekening had moeten adviseren waardoor ongewenste overboekingen (zie hierna) waren vermeden;
- dat verweerder vanuit zijn vertrouwensrol grote druk heeft uitgeoefend om de overeenkomst met Cproject BV te tekenen, zoals volgens klager blijkt uit de hiervoor in 18. vermelde mailwisseling;
- dat klager en zijn vrouw leken waren op het gebied van verbouwingen.

31. Ten tweede zou verweerder gedragsregel 2.4 hebben geschonden, door

- tegen de afspraak in Architecten BV rechtstreeks te laten betalen door Cproject BV, waarbij hij verwijst naar de twee hiervoor in 22. genoemde facturen;
- tegen de afspraak in bedragen van de projectrekening over te boeken naar andere rekeningen van Cproject BV, waarbij hij verwijst naar wat hiervoor is vermeld in 27.;
- van bouwpartners in ruil voor het gunnen van de opdracht te verlangen dat zij een deel van de opbrengt retourneerden aan Cproject BV, waarbij hij verwijst naar wat is vermeld in 28.

32. Ten derde zou verweerder gedragsregel drie hebben geschonden, omdat hij over onvoldoende deskundigheid en vakbekwaamheid bleek te beschikken. Klager heeft in dit verband onder meer gewezen op wat hiervoor in 20., 21. en 24. is vermeld. Ten tijde van het faillissement was volgens klager nog sprake van een bouwval, zodat ook de laatste einddatum van medio juni 2013 weinig realistisch was. Hij verwijst op dit punt naar de standopname als vermeld in 26. Verder was de prognose van de totale projectkosten van 28 februari 2013 fors opgelopen, aldus klager, terwijl verweerder steeds had gezegd dat er binnen het budget voldoende flexibiliteit was om overschrijdingen te vermijden.

33. Bij gelegenheid van de mondelinge behandeling heeft klager voorts nog aan het voorgaande toegevoegd dat verweerder hem vlak voor het faillissement onder druk heeft gezet om de hogere begroting te accorderen en dat na het faillissement de offertes van bouwpartners allemaal goedkoper waren dan daarvoor. Volgens klager kreeg hij weinig inzicht in de voortgang van het bouwproces, ook niet via de projectadministratie, pas na het faillissement heeft hij via de curator meer begrepen van de werkelijke gang van zaken.

Het verweer

34. Verweerder heeft zich voor alle weren beroepen op de onbevoegdheid van het College voor zover de verwijten gericht zijn tegen (zijn rol als bestuurder van) Cproject BV, dat geen BNA-lid is. Bij gelegenheid van de mondelinge behandeling heeft de raadsvrouw van verweerder verklaard dat het College om voorgaande reden slechts bevoegd is inzake het verwijt dat verweerder onduidelijkheid zou hebben laten bestaan over zijn verschillende rollen en het verwijt dat hij de aanvraag van de omgevingsvergunning niet vakbekwaam heeft behandeld. Volgens de raadsvrouw heeft het College in een eerdere, vergelijkbare klachtzaak tegen Cproject BV niet goed begrepen wat (zijn Cproject) model inhield.
35. Ter toelichting, in eerste instantie op het beroep op onbevoegdheid, maar mocht dit niet slagen, als onderdeel van de betwisting van de klacht, heeft verweerder aangevoerd dat hij als een van de eerste architecten in Nederland een geïntegreerde aanpak (Design & Build) heeft uitgewerkt in een innovatief business model, in lijn met wat de BNA voorstaat als innovatie. Op basis van het gegeven dat hij zowel architect is als bouwtechnoloog, beoogde hij met Cproject BV het dagelijks direct aansturen van de bouwpartners, de inkoop, opdrachtverlening, het van dag tot dag controleren van de uitvoering, goedkeuring, alles namens en ten behoeve van de opdrachtgever, die hierdoor het voordeel kreeg van kwaliteit zowel als kostenbesparing. Deze werkwijze, volgens verweerder van totaal andere aard dan het reguliere werk van een architect, was alleen mogelijk omdat hij als bouwtechnoloog een bouwplaats anders aan kan sturen dan een klassieke aannemer zou doen. Dit aansturen gebeurde bewust en expliciet niet onder de vlag van de BNA, aldus verweerder, omdat de gedragsregels niet voor deze werkzaamheden zijn bedoeld. Het Cproject-model hield aldus in dat opdrachtgevers die ook met Cproject BV in zee gingen (circa 30% van de opdrachtgevers, aldus verweerder) twee contracten sloten, een met

Architecten BV en een met Cproject BV, beide op basis van zorgvuldig uitgewerkte takenlijsten. De twee vennootschappen hadden ook eigen, verschillende medewerkers.

36. Verweerder betwist dat klager de verschillende rollen die hij aannam niet zou hebben kunnen onderscheiden, waartoe hij aanvoert dat klager zelf aandrang op gescheiden contracten met Architecten BV en Cproject BV, dat de taken van beide BV's waren uitgewerkt in verschillende takenlijsten en dat klager wist dat Cproject BV geen lid was van de BNA. Hij begreep wat er speelde, aldus verweerder, hetgeen ook zou zijn gebleken uit zijn (positief) kritische reacties op de concepten. Dat de werkzaamheden van architect en regievoerder in de tijd door elkaar heen kunnen lopen, is volgens verweerder nu juist de essentie van het geïntegreerd bouwen. Dat hij zich als bestuurder van Cproject BV tevens afficheerde als "architect", doet volgens verweerder niets aan het voorgaande af, omdat "architect" geen functie is maar een beschermde titel die een architect te allen tijde mag voeren.

Verweerder betwist tevens dat hij klager c.s. onder druk zou hebben gezet om het contract met Cproject BV te tekenen. Volgens hem was de mailwisseling, waarop klager dit verwijt baseert, uitsluitend bedoeld ter informatie.

37. Met betrekking tot het tweede klachtonderdeel betwist verweerder dat er in dit project iets onoorbaars zou zijn voorgevallen. Volgens verweerder waren de geldstromen allemaal helder geadministreerd en zijn zij door een registeraccountant akkoord bevonden. Van de projectrekening werden slechts dan bedragen overgemaakt naar de centrale rekeningen van (zijn bedrijf), wanneer betaling niet of moeizaam via de projectrekening kon plaatsvinden, zoals bij inkoop van bouwmaterialen wanneer sprake was van algemene kosten, zoals huisvestingskosten van de organisatie.
38. Ook betwist verweerder dat er met bouwpartners onoorbare prijsafspraken zouden zijn gemaakt in de vorm van courtage. Volgens verweerder zijn deze afspraken te verklaren uit het beoogde doel van het Cproject-model, te weten de met bouwpartners gedeelde kennis. Verweerder licht dit onderdeel als volgt toe: sinds jaar en dag verricht Architecten BV ondersteunend advies- en tekenwerk voor bedrijven, die dit werk volgens bestek zelf verrichten, maar hiervoor in de praktijk geen mogelijkheden hebben. Dit werk aan een derde uitbesteden zou vanwege de kwaliteit en de kostenbeheersing niet in het belang van klager zijn geweest, aldus verweerder, die stelt dat het ook niet langer verantwoord was om dit werk net als voorheen gratis te blijven doen. Doordat met de bouwpartners werd

overeengekomen dit aanvullend tekenwerk tegen betaling door Architecten BV te laten verrichten, was het mogelijk voor klager c.s. betere prijzen overeen te komen. Afgesproken werd, dat de kosten van Architecten BV werden doorbelast aan Cproject BV, die dan op haar beurt Architecten BV betaalde. Alle transacties werden in de bedrijfsadministratie zuiver geboekt en vastgelegd, aldus verweerder, die er op wijst dat de projectadministratie voor klager via internet toegankelijk was.

39. Verweerder betwist aldus gedragsregel 2.4 te hebben geschonden, maar voert bovendien aan dat de huidige gedragsregels het veld van de architect beperken tot uitsluitend die van onafhankelijk adviseur, hetgeen niet meer aansluit bij het streven van de BNA om een praktijk van Design & Build mogelijk te maken. Dit leidt volgens verweerder automatisch tot problemen, aangezien in het Design & Build model mogelijk sprake is van “geldelijk belang of enig ander voordeel” zoals genoemd in gedragsregel 2.4, indien zoals bij Cproject BV ook de financiering wordt georganiseerd en het College zich bevoegd verklaart over de verwijten over Cproject BV te oordelen. Verweerder rekent het naar zijn zeggen de BNA aan dat er niets aan deze discrepantie is gedaan en verklaart om die reden per 1 januari 2014 zijn BNA-lidmaatschap tijdelijk te hebben stopgezet, totdat de BNA actie onderneemt om de regels aan te passen.

40. Verweerder betwist met betrekking tot alle in het derde klachtonderdeel opgevoerde punten, dat hij niet vakbekwaam zou zijn of op onprofessionele wijze te werk zou zijn gegaan.

Daartoe voert hij onder meer aan:

- over de omgevingsvergunning: er was door onderbezetting van de gemeente en uitbesteding van toetsingstaken sprake van een trage en overdreven minutieuze behandeling van de aanvraag
- over de begroting: na de aanvankelijke kostenraming kwamen er allerlei wensen van klager c.s. bij, zoals het slopen van de vloer in de achterbouw en de (meer specifieke) wens van een zo energiearm en veilig mogelijk huis, terwijl daarnaast sprake was van – door verweerder uitvoerig becommentarieerde - onvoorziene omstandigheden. Als gevolg daarvan ontstond vertraging en waren er vele meerwerken. Volgens verweerder was klager zich zeer wel bewust dat de door hem geaccordeerde begroting door de vele meerwerken om die reden een stuk hoger uitviel.
- dat ten onrechte niet de begroting van februari 2013 maar die van een jaar eerder als uitgangspunt is genomen bij de standopname na het faillissement

- met betrekking tot de planning: deze kwam bij ieder bouwoverleg ter tafel, zodat de suggestie dat klager niet geïnformeerd werd over de (uitlopende) planning volgens verweerder dan ook misleidend is.

Beoordeling van de klacht

41. Naar aanleiding van de klacht overweegt het College het volgende.
42. Anders dan verweerder meent, is de klacht niet ingediend tegen Cproject BV maar uitsluitend tegen verweerder in persoon. Vaststaat dat verweerder BNA-lid was ten tijde van de hem verweten gedragingen, zodat het College in beginsel bevoegd is deze klacht in behandeling te nemen.
43. Verweerder heeft deze bevoegdheid voor een groot deel van de klacht betwist, stellende dat de verwijten inhoudelijk Cproject BV betreffen, dat geen lid was van de BNA, zodat de gedragsregels niet van toepassing zijn op zijn werk als bestuurder van Cproject BV. Bovendien deed Cproject BV volgens verweerder wezenlijk ander werk dan de traditionele directievoering van een architect, nu haar werkwijze – zo begrijpt het College – zich eerder liet vergelijken met het aansturen van een bouwplaats door een klassieke aannemer, maar dan op een technologisch (hoger) niveau. Dat hij zich in uitingen, ook als deze Cproject BV betroffen, afficheerde als architect, is volgens verweerder niet van belang, omdat ‘architect’ een titel is, geen functie, welke titel de architect steeds mag voeren. Volgens verweerder gelden de gedragsregels alleen voor de ontwerp- en advieswerkzaamheden die hij vanuit Architecten BV verrichte.
44. Aan verweerder kan worden toegegeven dat een BNA-architect, die als bestuurder optreedt van een bedrijf dat de uitvoering van een verbouwing aanstuurt en niet is aangesloten bij de BNA, in die rol niet vanzelf onder de werking van de BNA-gedragsregels valt. Gezien de overgelegde contracten waren de directiewerkzaamheden van Cproject BV echter een onderdeel van de door verweerder ontwikkelde (plan methode, die Architecten BV - tegen honorarium voor alle fasen - met klager c.s. afsprak te zullen toepassen. Fase 9 van de (X)plan methode ziet op de opdracht aan Cproject BV. Alleen al op grond van het contract met Architecten BV mochten klager c.s. derhalve van verweerder verwachten dat hij overeenkomstig de gedragsregels hun belangen zou behartigen, ook wat betreft de wijze waarop de uitvoeringsfase werd vormgegeven door middel van de directieovereenkomst.

Daarnaast zijn de DNR 2005 van toepassing verklaard op de overeenkomst met Cproject BV, terwijl verweerder die overeenkomst ook als architect heeft ondertekend. De conclusie is derhalve dat het College bevoegd is over de klachten te oordelen. Onder deze omstandigheden behoeft geen verdere bespreking dat verweerder nog heeft aangevoerd dat klager zich ervan bewust was dat Architecten BV en CprojectBV gescheiden bedrijven waren, nu dit niets afdoet aan de hiervoor genoemde gerechtvaardigde verwachtingen van klager c.s.

45. Het College vat het eerste klachtonderdeel aldus samen, dat klager is benadeeld doordat verweerder zich te weinig gelegen liet liggen aan zijn rol als vertrouwenspersoon en onafhankelijk belangenbehartiger, door voorrang te geven aan zijn eigen bedrijfsbelang als bestuurder van Cproject BV. Bovendien zou verweerder klager c.s. onder druk hebben gezet om het contract met Cproject BV te tekenen, zoals volgens klager blijkt uit de overgelegde mailwisseling van 10-12 april 2012. Het tweede klachtonderdeel borduurt voort op het eerste, nu het gebaseerd is op verwijten die de betrouwbaarheid van Cproject BV betwisten. Het College zal deze klachtonderdelen daarom samen behandelen.
46. Verweerder heeft beide klachtonderdelen gemotiveerd bestreden, met argumenten die er samengevat en in grote lijnen op neerkomen dat hij, teneinde in te kunnen spelen op moeilijke marktomstandigheden een innovatieve constructie heeft opgezet, in lijn met het door de BNA voorgestane Design&Build. Binnen dit model had hij via zijn persoonlijke BV H de leiding over een architectenbedrijf en een "uitvoeringsbedrijf". Vanuit het uitvoeringsbedrijf Cproject BV had hij binnen het overeengekomen budget een grote mate van vrijheid om als gevolmachtigde van de opdrachtgever op te treden en namens deze te onderhandelen. Vanuit Architecten BV werd tijdens de uitvoeringsfase tekenwerk gedaan dat volgens bestek door "de bouwpartners" zou worden verricht, voor welk tekenwerk deze bouwpartners via een afgesproken verhoging van hun facturen en via de projectrekening van Cproject BV aan Architecten BV betaalden. Zo werd volgens verweerder kennis gedeeld met de bouwpartners op een voor de opdrachtgever kostenbesparende manier.
47. Het College overweegt hieromtrent, dat de beroepsgroep van architecten moeilijke jaren heeft doorgemaakt en dat actuele ontwikkelingen onder meer wijzen op nauwere samenwerking en het delen van kennis met bouwpartijen, zoals verweerder terecht heeft gesteld. Als een architect zich op dit pad begeeft, dient hij zich echter wel voldoende rekenschap te geven van de gerechtvaardigde belangen en verwachtingen van de

opdrachtgever. Dat een architect een eigen belang heeft bij de uitvoeringsconstructie die hij adviseert, is op zichzelf mogelijk en naar het oordeel van het College niet strijdig met zijn rol als architect, mits de opdrachtgever voldoende wordt geïnformeerd. Op het spel staat de vertrouwenspositie van de architect: de opdrachtgever moet er steeds van op aan kunnen dat voor zover de architect optreedt als architect, deze hem als adviseur terzijde staat op een onafhankelijke, betrouwbare wijze, met oog voor zijn belangen, die de architect naar beste weten en kunnen dient te behartigen, alles in heldere, begrijpelijke bewoordingen. Om die reden moet het voor de opdrachtgever tevens duidelijk zijn of de architect als architect dan wel in een andere functie optreedt. Voorkomen moet worden dat daarover verwarring ontstaat.

48. Naar het oordeel van het College strookt de manier waarop verweerder in dit geval heeft gehandeld niet met voornoemde maatstaf. Om te beginnen adviseerde verweerder klager c.s. om in zee te gaan met Cproject BV, terwijl dit misschien in de opzet, maar (volstrekt) onvoldoende in de uitvoering in het belang was van klager c.s. In het oog springend is in dit verband het ontbreken van een derdenrekening. Volgens verweerder kleefden er aan het openen van een derdenrekening door Cproject BV praktische bezwaren, reden waarom hij een verzoek van klager hiertoe afwees. Een redelijk handelend architect had klager echter tenminste expliciet op de risico's van het ontbreken van een derdenrekening bij een uitvoeringsbedrijf als Cproject BV horen te wijzen.
49. Daarbij komt dat de financiële gang van zaken bij Cproject BV het blijkbaar mogelijk maakte dat handelingen en geldstromen aan het zicht van de opdrachtgever werden onttrokken, op een manier die er tenminste de schijn van heeft van dubieus te zijn. Klager heeft immers onweersproken gesteld dat hij niet op de hoogte was van geldstromen vanaf de projectrekening naar andere rekeningen van Cproject BV. De afspraken met bouwpartners om hun facturen te verhogen, werden op voorstel van Cproject BV zelfs met opzet vormgegeven op een wijze die voor klager c.s. - indien er geen faillissement was gevolgd - moeilijk te achterhalen was geweest. Nog ervan afgezien of met betrekking tot laatst genoemde afspraken sprake was van courtage of niet (zie hierna) volgt uit het voorgaande dat de financiële gang van zaken bij Cproject BV dermate veel vragen oproept dat een redelijk handelend architect klager c.s. hiertegen zonder meer had moeten beschermen.
50. Al het voorgaande leidt tevens tot de conclusie dat verweerder de verschillende "petten" die hij droeg tegenover klager c.s. onvoldoende uit elkaar heeft gehouden. Het argument dat

klager zich goed bewust was van de verschillende rollen van verweerder, dat verder niet is toegelicht, is hiertegenover onvoldoende, temeer omdat klager onweersproken heeft gesteld dat hij en zijn vrouw amateurs waren in het verbouwen.

51. Dat verweerder klager niet alleen adviseerde maar bovendien druk uitoefende om met Cproject BV in zee te gaan, acht het College, gelet op de mailwisseling die klager ten bewijze hiervan heeft overgelegd, mogelijk, maar voor de conclusie dat sprake was van ongeoorloofde druk biedt deze correspondentie onvoldoende basis.
52. Dit alles leidt ertoe dat verweerder de hoofdregel heeft geschonden, doordat hij als architect aan klager c.s. een uitvoeringsconstructie adviseerde die buitengewoon ondoorzichtig was en doordat hij op ondoorzichtige wijze via Cproject BV aan die constructie uitvoering gaf.
53. Klager heeft daarnaast gesteld dat verweerder gedragsregel 2.4 schond, door met bouwpartners af te spreken dat zij hun facturen met courtage verhoogden. Verweerder heeft betwist dat het om courtage ging en ter verklaring aangevoerd dat de verhoging was bedoeld als betaling voor aanvullend tekenwerk door Architecten BV, dat volgens het bestek door die bouwpartners had moeten worden gedaan maar waarvoor het hen aan mogelijkheden ontbrak. Indien dit verweer opgaat kan niet worden gesproken van courtage, maar staat er een daadwerkelijke prestatie tegenover. Nu verweerder het verwijt aldus gemotiveerd heeft betwist, is dit onvoldoende aannemelijk geworden. Dit geldt eveneens voor de andere op gedragsregel 2.4 gebaseerde verwijten. Het College merkt hierover nog wel op dat in de overeenkomst met Architecten BV in fase 8 al tegen honorarium werktekeningen (zie hiervoor onder 16.) werden aangeboden, wat de vraag oproept welk aanvullend tekenwerk daarnaast nog moest worden verricht. Dit is echter geen onderdeel van de klacht, zodat het College dit niet bij haar oordeel zal betrekken.
54. De verwijten in het derde klachtonderdeel hebben betrekking op vakbekwaamheid en professionaliteit. Verweerder heeft deze per opgeworpen punt uitgebreid en gemotiveerd bestreden. Daardoor kan betreffende deze verwijten evenmin met voldoende aannemelijkheid worden vastgesteld of verweerder de grens heeft overschreden van wat van een redelijk handelend architect mag worden verwacht. Daarbij wordt opgemerkt dat deze procedure een betrekkelijke eenvoudige mogelijkheid is om verwijten te laten toetsen en onder meer niet de mogelijkheid kent van het horen van getuigen onder ede.

55. Bij de vraag welke maatregel passend is, overweegt het College dat de raadsvrouw van verweerder bij gelegenheid van de mondelinge behandeling heeft bepleit om ingeval van de conclusie dat een of meer gedragsregels zijn geschonden geen maatregel op te leggen: dit is reeds gebeurd in een vorige, vergelijkbare klachtzaak, zodat er sprake hoort te zijn van ne bis in idem dan wel matiging, aldus de raadsvrouw. Het betreft echter noch hetzelfde feit noch dezelfde klager, zodat het College dit verzoek afwijst.

56. Het College acht de schending van de hoofdregel ook in deze zaak dermate groot dat zij verweerder de maatregel van berisping oplegt.

HET COLLEGE VAN TOEZICHT DOET DE VOLGENDE UITSpraak

Het College van Toezicht verklaart de bij mailbericht van 25 december 2013 door klager tegen verweerder indiende klacht deels gegrond en voor het overige ongegrond.

Het College van Toezicht legt verweerder de maatregel van berisping op.

Aldus beslist op 16 december 2014 door Kamer I van het College van Toezicht, bestaande uit mr. L.C.J.M. Spigt, voorzitter, ir. Ch. De Jonge en M.E. Cohen, leden, en mr. A.M.R. Smolders, secretaris.

Voorzitter:

Secretaris:

Verzonden op:

Tegen deze uitspraak kunt u binnen 30 dagen na verzending in hoger beroep komen bij een met redenen omkleed bezwaarschrift in vijfvoud aan de Raad van Beroep voor het Toezicht, Six Advocaten B.V. t.a.v. mr. W. Post, IJdok 25, 1013 MM Amsterdam, onder gelijktijdige overmaking van € 350,- (zijnde € 289,26 + 21 % BTW) op de rekening van BNA/College van Toezicht, nummer 46.69.44.349 bij de ABN AMRO Bank N.V., kantoor Koningsplein te Amsterdam of op nummer 71518 bij de ING t.n.v. BNA/College van Toezicht.

